

Kommunió a neten

A II. Vatikáni zsinat dokumentumaiból látszólag — legalábbis teológiai szempontból — a tömegtájékoztatásról szóló határozat a legkevésbé jelentős. A határozat — amint már címe, *Inter mirifica* is jelzi — „a technika csodálatos alkotásairól” szól, köztük is a tömegtájékoztató eszközökről. A technikai fejlődésnek egy olyan területére világít rá, amely — ma már látjuk — akkor, 1962-ben még szinte a kezdeteknél tartott, hiszen a mindennapjaink részévé vált világhálónak, az okostelefonoknak, a különböző csevegő-fórumoknak akkor még híre-hamva sem volt. A szakemberek a dokumentumot már megjelenésekor erősen bírálták: idejét múltnak tartották. Igazi jelentősége valójában az, hogy egyáltalán létrejött: felhívta az egyház figyelmét arra a világra, amely mára behálózta mindnyájunk életét.

A médiával kapcsolatos — máig legátfogóbb, a kommunikáció teológiájának alapjait lerakó — hivatalos megnyilatkozás húsz évvel később született meg *Communio et progressio* (Közösség és haladás) címmel. Talán legfontosabb üzenete, hogy Isten közösségi lénynek teremtette az embert. Krisztus „a legtökéletesebb kommunikátor”, hiszen „a kommunikáció több, mint gondolatok közlése és érzelmek jelzése. Legmélyebb szintjén saját magunk odaajándékozása a szeretetben.” Isten erre az egzisztenciális kommunikációra hív meg minden embert. Senki sem maradhat magába zárkózott sziget, a kommunikációnak a kommunió, a közösség létrejöttét kell szolgálnia. A világháló pedig megteremti a technikai lehetőséget arra, hogy valóban „egyetlen nagy kerekasztal” köré gyűjtse össze az emberiség nagy családját. Ez az új kapcsolatrendszer így elősegítheti a megváltás célját, az emberiség egybegyűjtését egyetlen nagy szeretetközösségben.

E szinte utópisztikusnak látszó, ám gyönyörű cél mellett persze az összes felelős egyházi megnyilatkozás rámutat az új technikával járó veszélyekre is. Mint minden technikai-tudományos eszköz, ez is használható jóra és rosszra, szolgálhatja az emberek javát vagy okozhat károkat. Az információs robbanás olyan gyorsan szakadt ránk, hogy a hatásvizsgálatok alig tudnak lépést tartani a technikai fejlődéssel, feltárni, hogy mindez hogyan formálja át az emberek szokásait, kapcsolatait, egész életét. Pedig a mai felnőttek, a digitális „szép új világot” létrehozó „bevándorlók” felelősek a jövő nemzedékért, a most fölcseperedő gyermekekért.

A lelkipásztorok előtt is korábban ismeretlen, új missziós terület tárul fel: megszólítani azokat is, akik már a digitális világba születnek bele. Interaktív módon bekapcsolódni abba a sokirányú kommunikációba, amelyben a kereszténységet valamiképpen magukénak vallók, a különböző vallások követői, a saját világnézetet összebarácsolók, hívők és nem hívők párbeszédet kezdenek egymással.